

TIMISIANA.

Vieta prin lupta!

Lupta pentru vieta!

Foia pentru trebuintele poporului roman.

Apare in fie-care duminica.

Prețuri: Pentru Austro-Ungaria:
pe un an întreg 4 ft. — pe $\frac{1}{2}$ de an 2 ft. — pe 3 luni 1 ft.
Pentru strainatate:
pe un an 14 franci. — pe $\frac{1}{2}$ de an 7 fre. — pe 3 luni 4 fre.

Un numer costa 10 cr.
Anunțuri se publica cu 6 cr. de sir pentru fie-care publicare
si 30 cr. timbru.
Redacțiunea si administratiunea fôiei e in Timișoara (Meier-

hôte, Schwanengasse 49) unde sunt a se adresa tôte cores-
pondintiele pre cum si banii de prenumeratiune.
Manuscripte nefolosite nu se retrimit.
Epistole nefrancate nu se primesc.

Din istoria Romanilor.

Tulia si Lucretia.

(Dupa istoria poporului Roman de T. Liviu Patavin.)
(continuare)

In momentul acela, ea nu semena a fianta omenesca, — nu sciai, ca ce este ea, tigrul sau hiena, aspida sau hidra, sau pote tote la olalta. — Cetatenii, cati se intepasera inprejurul locului unde se comise crim'a oribila, impreuna cu servitorii incremenira, sangele li-sa inchiegat in vine. pana cand Tulia plina de mandria si-indrêpta caili spre curia.

O! tu mandria! cat esti de infricos'ata, — tu faci pe om mai reu de cat o fiara selbateca; acestea intre sine nu se sfasia ca omenii, cari se inchina tie. Tu esti o furia neastemperata, un monstru carele se hranesce numai cu faradelegi. Tu, pe cat te arati de frumosa si dragalasia, pe atat esti de hida (urita) si grozava.

Tota Roma era inspaimentata, frie'a au cuprins pe toti vedind faradelegile ne mai audite. — Cetatenii mai betrani voesc se inmormenteze cadavrul regelui ne'ericit; fie'a si ginerele inse nu au ertat sub euvent, ca si intemeetoriul Romei, intaiul rege al ei — Romul, — inca a perit neimormentat, fiind dus in ceriu de parintele sau Marte, dieul resboiului.

Iata suirea pe tronul Romei a lui L. Tarquiniu

Pe senatori si patrici, cari i-cugeta noul rege si regina, ca nu au fost de partid'a lor, — i-au ucis, ear carii au presimtit intentiunea au fugit de voe in esil; averile celor ucisi si esilati le-au confiscat regele pentru sine si impartit intre amici — Intre astfel de imprejurari a crescut I. Brut; — si fiind el un tener de spirit si intielegand, despre tote acelea crime, s-a decis a nu da ansa Tuliei si regelui de vre o temere, luand masc'a habauciei; acest'a cu atata mai vertos, ca nici fratele sau n-au scapat de urgia Tuliei, carele inca fu ucis impreuna cu alti fruntasi ai cetatii. El a mai voit se primesca numele de Brut (cap sec), de cat sa se periclizeze pe sine; el a mai voit se fie tratat dupa capriciile reginei si a regelui, de cat se

privesca acestia in el pe inamicul mandriei lor seu a tronului. El pandea timpul petrivit, cand desbracandu-se de habaucia se dirime pentru tot de-una scaunul de regi din liber'a cetate Roma, care scaun este petat de atata sange cetatienesc. Dada, se intorcem la firul intrerupt, si se vedem de soli'a tramisa la Delfi.

Tit si Arunte, dupa ce luara cu sine servitori si tineri armati si tote cate socoteau, ca le vor fi de lipsa in calatori'a de pe mare si uscat, plecara fiind insotiti de I. Brut, ca asia filor regesci se nu li lipsesca nimic, chiar nici din distragerile lor indatinate.

Ajungand ei la Delfi, lucrul cel din taiu a fost se scota darurile aduse pentru dieul Apoline; apoi mersera la templul lui si se inchinara statuei de marmora asternand donurile.

Se dice, ca I. Brut au adus ca don lui Apoline un batiu de aur, carele era ascuns in altul de corn ingaurit asia, ca se nu se vedea cel de aur. Acest don avea se inhipeze spiritul lui I. Brut ascuns sub hain'a habauciei.

Dupa ce dara filii regesci implinira tote cele incredintiate dela parinti, se naseu in inim'a lor dorintia a intreba oraculul, taleuitoriu vidiumilor, a intemparilor, si nainte-vedietoriul norocirei seu nenorocirei omenilor, ca ore carele din ei se va urca pe tronul Romei, neiuand in considerare pe I. Brut, crediend, ca acosta este habauc. Deci punend fratii intrebarea, — dupa ce Pithia se asedia pe scaunul cu trei peciore in gur'a speluncei (pesterei), — se inaltia un fum greu carele prefacundu-se in nuor, au umplut spatiul, iara Pithia deveni din ce in ce tot mai palida si fati'a i se schimba cu totul; dara de odata prin norul acela de fum din adencimea speluncei se audi o voce nadasita, din carea s-au potut pricepe urmatoarele cuvinte: „Suprem'a domnia dintre voi junilor o va avea in Rom'a acela, carele mai intaiu va duce mumei sale o serutare.“

Responsul acesta luandu'l fratii la cunoscintia parasira acel loc pithic, si dupa ce se provediura cu tote de calatoria, ple-

cara. Pe cale vorbeau adese-ori fratii de cele vedute si audite in Delfi, cu deosebire inse tem'a conversatiunilor era viitorea domnia. Intre altele dise Arunte; *Tite! fratele nostru Sest, carele 'si-petrece atat de bine in Roma, nici nu trebuie se scie de intrebarea nostra si raspunsul Pithiei, nici chiar vre unul dintre cei ce sunt cu noi, caci usior s-ar putea intempla se ni previna; ci daca voesci si tu, propun, ca ambii de-odata se serutam pe mam'a nostra Tulia.“*

— „Nu asia frate Arunte! ambii nu potem domni, dara nici senatorii nici cetatenii nu s-ar mvoi! —

— „De voint'a lor putien ni-ar pasa, ei sciu ca nu este bine a se opune dorintielor nostre familiare; parinti nostri i-au invetiat a cunosce, ca cea mai mica opunere se remuneraza cu mortea si esilul.“

— „Tu ai drept, miserabilii acestia nici nu se pot tiené altcum in frau, — totusi inse puu casul, ca noi doi nu ne-am putea intielege si apoi? — — ci se fac o alta propunere: cine se fie din noi doi urmatoriu in domnia, lasa se decida sôrtea!

Propunerea acest'a fu primita si de Tit, si fiecarele cugeta intru inim'a sa: cum si cu ce mijloce va putea impedeza pe fratele seu, si chiar, daca nu se pote altcum, prin crime.

I. Brut asculta la discusiunile lor, si tote miscarile le privea cu atentiune; lui nu i-au scapat nimic din vedere, si ce audia tote le intiparea adenc in inim'a sa. El raspunsul oraculului l-au privit cu totul din alt punct de vedere. — el dicea intru sine: *Tulia nu este mam'a tuturor'a; ea este o furia si o plaga; cel ce o iubesc si o seruta, nu este fiul patriei. Therin'a Italiei este carea ne-au nascut, si hranit, — ea este mam'a nostra comuna, si adeverat'a nostra mama*

Asia — ajungand ei cu carabi'a la tiermurii Italiei, I. Brut, mai nainte de ce s-ar fi aruncat scandur'a pe tiermure, sare afara si facandu-se ca au lunecat, ingenaunchia si seruta pamantul patriei sale, pe carea patriotul cel bun o iubesc cu devotament si abnegatiune, aparandu-o de ori ce nenorociri, din respoterile sale.

I. Brut, acest fiu demn al patriei, seruta tierin'a, eara nu pe Tuli a pe carea nu o numesce mama, ci plaga!

Debarcând acuma toti plecara la Roma. Aci ajuns, aflara, ca Romanii se pregatesc din tote partile cu rebel contra Rutulilor. — —

Mai nainte inse de ce ne vom ocupa cu rebelul acest'a, se aruncam o scurta privire asupra domniei lui L. Tarcuiniu.

El a domnit in Roma numai cu ajutoriul fortiei si a faradelegilor. Inveniarile uciderile si esilarile erau lucruri asia dicând dilnice; el nu se infiora de nici o crima, numai ca se-si inaltie marirea sa, si vai de acela, carele ar fi cutezat a i-se opune. Deosebita placere avea, ca toti se i-se supuna si inchine, din care cauza Romanii l-au numit superb. Dara pe cat era ca rege de ingamfat si nedrept, pe atata de bun era ca beliduce pe campul de rebel. El a inceput rebelul cu Volscii, ce dura apoi 200 de ani; el lua cu puterea Sues a-Pometia; apoi incepu rebel contra cetatii Gabii, dara fu alungat; totusi prin insielatiune — furisindu se fiul seu Sest, in Gabii, si simuland ca total-seu l-a esilat, iara cetatienii crediend l-au primit intre conducatori, pe cari apoi in secret unul cate unul i-a ucis, — au supus si acest'a cetate si stat fara nici o batalia. Dupa acest'a face pace cu Ecuui si renoesce aliantia, cu Tuscii; el coloniseza Signia si Circei, ca asia se inputieneze locuitorii cetatii si se-si intinda puterea sa in viitoriu si pe mare.

Pradile castigate in resboie le-au folosit la lucrurile publice. El maresce templul lui Jupiter (Joe) dicând: *voesc se fac templu, care le se fie demn de regele dielor si al omenilor.* El edifica case publice, circul, canale, cloace, s. a. tote intr-un stil maretiu si grandios. Cu lucrarile acestea au ocupat pe toti cetatienii. La templul lui Joe pe capitoliu lucrau toti cu bucuria, la celelate cladiri inse numai fortia. Cetatienii in urm'a numeroselor cladiri se ved degradati la munca de servitori si sclavi; acest'a nu li-au convenit, pentruca Romanul numai cu arm'a in mana se simte mai bine, el este nascut ostaciu si dedat la resboie si invingari, din care cauza au si cam inceput a carti asupra regelui superb.

Averea statului au secat cu totul, spesandu-se fara crutiare la edificarile lucuriose, — ba si avutiile regesci nu au ramas nefolosite, din care cauza chiar si regin'a era nemultiamita. Starea o privea Tuli a de vatamatore nimbului ei de regina; ea pe langa tote ca se mandrea cu grandiositatea cladirilor, totusi mandri'a ei suferea sub presiunea lipselor; ea dicea: *„Rege! au nu vedi, ca si averile nostre vor seca? turmele nostre s-au inputienat; lipsele ne-au cuprins si pe noi. — Eu nu voesc se traesc ca cealalti, cari nu sunt bun pentru alt ceva, de cat pentru munca si storcere. Voesci dora se abdic de placerile mele? au*

dora pentru aceea sunt regina? Nu — aceea nu va fi. Sci, ca in Roma, chiar de ai ucide si esila pre toti, nu ai afla cat ni trebuie pentru sustinerea marirei nostre: deci cugeta-te. Ore un rebel cu Rutulii nu ar aduce ordine in averile si pretensiunile nostre? —

— Chiar cu iclea acesta me ocupam si eu, — dise regele. — Cetatienii au devenit nelinistiti. Rutulii sunt avuti. Arde'a trebuie pradata: comorile ei me vor inavuti, eara cetatienii prin pradile castigate se vor linisti; —

Tuli a inbarbatata de cuvintele regelui dise: „Gatescete dara si pleca la rebel: Un asalt si Arde'a cu tote comorile ei este a nostra.“

Indata ce regele a dat ordinul de pregatire pentru rebel, cetatienii au devenit veseli, si cantecele de resboie si invingerile avute nu se mai fineau; armele, ce erau parasite si ruginite, se scot afara, se spala si otielesc; scuturile, care afumaseră se fac lucii. Dara si Rutulii nu sied cu manile in sin. Ei sciau, ca Romanii parasind armele se ocupara cu lucrul edificarilor, sciau si aceea, ca numai lipsele ii imping la rebel si ca L. Tarcuiniu nu este iubit.

Romanii sunt gata, toti se aduna in campul dieului Marte si dand jertfa pleca contra Rutulilor. Acestia vediend fortia Romanilor se retrag in capitala lor Ardea, care era edificata pe o stenca incunginrata de morestine si balti estinse. L. Tarcuiniu vediend retragerea inamicului, l' urmaresce, acest'a intra in cetate si portile se inchid. Acum se ordona asaltul planuit, acest'a inse nu reusi, caci si Rutulii sunt ostasi buni. Romanii convingandu-se, ca cu asaltul, Ardea nu se pote ocupa, incunginrara cetatea si se asiediara in castru, ca se fortieze pe inamic prin fomete a esi afara la lupta deschisa, sciind ca atunci invingerea este sigura.

Joan Velovan.

(va urma.)

Pentru economi si econome.

Conservarea fasolei verde. Pentru a se putea conserva o cantitate ore-care de fasole verde, pentru timpul ernei, este necesariu, si esential chiar ce fasolea se fie bine aleasa, adica sa nu fie manata, se fie tenera si de o specia buna. — Cand a estea s'au avut in vedere, iata cum se procedeza.

Se taie mai anteu cele doue capete ale fasolei ca de obicei cand se gateste, lasand la o parte tecele cari vor fi teiose, si se arunca astfel tote cele bune intr'un hardau cu apa rece. Dupa ce s'a curat astfel cantitatea de fasole ce avem a conserva, se pune pe foc un cazan (caldare) cu ap'a sa fierba, si cand ap'a a inceput a clocoti, se arunca in launtru un pumn bun de sare, asia ca ap'a se devina serata. Dupa aceea scurgandu-se fasolea de ap'a rece, se arunca si ea in cazan. Se lasa in cazan (caldare) cate-va minute, pana cand prin fierbere ese ap'a peste ea si atunci, se scoate prin ori ce mijloc ar fi, se arunca din nou in hardau cu apa rece curata, lasandu-se in ea pana ce fasolea s'a recit.

In urma fasolea se scoate din apa, si se lasa a se sventa bine, dupa care procedura apoi, se asiiza in ole de pament smaltuite. Aceste ole in sa mai d'inainte

trebuesc oparite cu lesia ea se nu aiba vre un miros urit; ele se umplu bine pana aprupe de gura, avendu-se in vedere ca fasolea se fie aranjata astfel in launtru, ca sa nu remana spatiuri голе, cu alte vorbe se se indese bine. D'asupra lor se pune o carpa muiata in unt de lemn, si apoi se lega olele la gura ca se nu intre aerul in launtru. Aceste ole trebuesc conservate in camari in cari se nu fie umediela.

Un alt mijloc consista in aceea, ca dupa ce s'a curat fasolea cum am aretat mai sus, dupa ce s'a pus in apa rece si scotiandu-se de acolo s'a sventat, se pune apoi intr'o copae mare, si se freca cu sare pentru a scoate acrel'a dintr'ensa. Dupa acest'a se aranjeza tot in ole ca mai sus, puindu-se alternativ, un strat de fasole si un strat de sare, pana se umple ol'a. Sarea va trebui se formeze stratul de la suprafatia. Se lasa astfel pana ce tota sarea s'a transformat in apa, si in urma se torna d'asupra o cuantitate mica de unt topit, asia ca recindu-se se remae in grosime de un deget. Cand untul s'a sleit se pune d'asupra si putien unt de lemn; acestea tote se fac ca se nu intre aerul in launtru. Se lega apoi olele la gura cum am aretat mai sus.

Fasolea conservata prin unul din aceste metode spre a fi gatita, trebuie pusa mai inteu in apa rece se se desare si se se spele bine.

Asiediarea crastavetilor pe eara. Principalul lucru este alegerea crastavetilor. Cei mai preferabili ar fi aceia cari ar avea marimea unui deget; se vor cauta in sa pe cat e posibil, ca se nu fie atacati de mana.

Dupa ce s'au ales, se ia fie-care si se sterge cu o panza; dupa aceea se asiadia toti intr'o copae, puindu-se un rand de crastaveti si un rand de sare, asia ca sarea sa fie d'asupra. Se lasa astfel cel putin 24 ore, pana cand tota sarea s'a transformat in apa si cu modul acesta s'a dat afara sucul amar care de multe ori se gasesce in crastaveti. — Dupa ce se vor scoate din acesta disa saramura, se vor spala bine in apa rece si se vor sterge din nou cu o panza. In urma vor trebui asiediati in ole de pament seu de stiela, mai adaogandu-se si ore-cari mici cuantitati de ingredientie, precum: tarhon, ardeiu rosiu gogonele, ardei verdi, gogonele de patlagele si cate-va capatini de usturoiu. Tot acest aranjament trebuie facut amestecat. Se fierbe apoi o cantitate ore-care de otiet bun, preferindu-se in totdeuna cel de vin, si cand va fi numai caldicele, atunci se torna in ole. — Dupa 24 de ore acest otiet va trebui seurs si fiert din nou, si cand va fi iarasi caldicele se torna iar in ole; acesta operatiune se va putea repeta de 3-4 ori dupa molitatea otietului. — Cand operatiunea acest'a s'a facut pentru ultima ora, se lega olele la gura cu panza, puindu-se si musam'a d'asupra. — Olele in sa nu trebuesc legate de cat cand otietul este bine recit, si ele vor fi umplute bine pana sus.

Se mai prepara crastavetii cum se dice prin r'acela. — Dupa ce s'a operat cum am aretat mai sus, se pote turna peste crastaveti otietul rece, dupa ce s'au asediat acesti'a in ole.

Acest otiet in sa trebuie schimbat cel putin de 3 ori, din 15 in 15 zile. Prin acesta procedura, care este mai costisitoare, trebuind mai multa cantitate de otiet, se obtin mai tari, si crastavetii pastradia mai mult eulorea lor verde.

Cu tote acestea otietul seos din crastavetii acestia nu este perdit, se pote intrebuintia la alt-ceva.

Cultivatorul.

Beti'a*)

Parintilor! luati bine aminte aceea, ca fiii vostri, tot odata sunt si judecatorii vostri cei mai aspri, cari prea

*) Vedi Timisiana Nr. 19.

bine cunosc necuviinti'a purtarei vóstre cea scandalósa, si batjocur'a vóstra o socotesc ei de batjocur'a lor; deci socotiti, cat de gróznica privire póte fi in ochii pruncului aceea, când e silit el a vedé, cum parintii lui se tavalesc in spurcaciune tocmai ca dobitocul, si cu de a densul se arunca in starea cea urita a nebunesei betii.

Tremurati parintilor de urmarile acestor'a exemple rele intru creșterea fiilor vostri; grigiti ca nu cumva chiar acela, caruia tóte ii faceti spre placere si voie, mai in urma se'si bata joc de slabiciunile vóstre; tardiu va fi al blastema pre el atunci, caci de cumva creșterea vóstra e pricin'a rautatii lui, tot blastamul se va întórce a supra capului vostru.

Preotilor! credeti-me ca poporeniile vóstri cu mult mai bine ved smintele vóstre de cat voi ale lor.

Mai marilor! aduceti-ve aminte, ca poporul cel mai de jos, asemenea si supusii vostri, necurmat căuta spre voi, si spre tóte pasiurile vóstre; deci de ve afla vinovati în vreo necuviinti'a, au ve uresc au ve batjocuresc pre voi.

Vai vóua mergatorilor inainte, ori de ce stat si clasa ati fi, daca prin pild'a vóstra care o dati altor'a, faceti, ca fiii, invetiaceii si supusii vóstri, luand esemplu dela voi, se urmedie rautatilor vóstre! Aducetive aminte de cuventul lui Cristos, care dice: Vai lumii pentru scandal, dar vai omului prin care vine scandalul maibine denu sar fi nascut.

Dar, nu ar fi dreptate a marturisi, cumca in timpurile nóstre, in dio'a de astadi, numai fii necinstitori de parinti, remasitia de a lui Ham s'ar afla intre ómeni, — caci multiamita tatalui ceresc! sunt si asia fel de fii, si fice, cari tremura de frica, când eau aminte, cumca parintii nu se sfiesc de copiii lor, a'si prapadi cinstea si omeni'a lor prin fapte de batjocura; sunt si asia fii, si fice, a caror'a fatia arde ca focul de rusinea care-i cuprinde, vadiend necuviinti'a parintilor lor; carii cu tóta virtutea ar inchide gura acelor'a parinti, când aud juramintele, si vorbele cele spurcate esind din trans'a.

O! nenorocosilor si nefericitilor parinti, dara cu ce ochi puteti cauta in fatia fiilor vóstri, dupa ce va'ti venit in ori din nebuneasc'a betia, care vau fost facut de priveala si rusine altor'a? fara de indoiala cu ochii plini de rusine, si inca cu asia rusine, de cumva sciti ce e rusinea, carea cu cuventul nu se póte spune.

Roguva, crutiative fiii de asia dosadire nespusa, feritive de rautatea etiei carea de multe ori ve indémna

spre indeplinirea celor mai culpabile si criminale fara de legi; caci din betia se nasce indraznirea cea mai necuviósa care duce pre om la fapte de rusine; din betia se nasce necuratieni'a; din betia urmeadia negrijirea de familia. — si asia cu un cuvent miseri'a si misielitatea cea mai amara; despectarea serbatorilor; caci betivii petrec prin birturi si locuri necuvióse intru atata, cat dumnedieu, in dioa cea de serbatóe, carea este aleasa si consecrata spre servitiul santianiei lui, mai vertos se ocaresce si vatama prin transii, decat in cele lalte dile ale septamanei; caci intr' aceste dile sunt densii ocupati cu lucrul, si nu au timp de a umbla dupa betia; din betia resar sfedile, pricinile, vrasmasiile, clevețele, hulile si sudalmile, pe scurt tot felul de rautati de sub sóre.

Cui este vai si plangere? Cui sdrobirea corpului? cui sunt galcevi? Cui judecati? Cui nacasuri? Cui sunt ochii urdurosi? au nu celor ce se zabovesc la vin? si celor ce pazesc unde se fac ospetie?

Deci ca se le puteti tóte aceste incungiuura iubitilor mei frati si parinti in Cristos, inchid vorbele mele sfatuitoare cu cuventul mantuitoriului nostru Isus Cristos, carele graesce la evangelistul Luca cap. 21. vers 34.

Luati aminte voi, ca se nu se ingreunedié inimile vóstre cu satiul mancarii si cu betia si cu grijile lumii acestee; grijitica se stati curati in consciinti'a inimii vóstre inaintea fetiei lui Dumnedieu!

Crediuam si cred in cuvintele aceste a le mantuitoriului, pentru ace ea am scris aceste cuvinte catra fratii mei plugari romani!

Demetriu Barbu.
econom si corist.

Mam'a.

Cuvent sacru, cuvent dulce, pentru tot copilul. Cea d'intai hrana, din sinul ei a supt'o. Cea dintai serutare, buzele ei i-a dat'o. Si cea mai dulce leganare a gasit'o intai in bratiile ei!

Intrebati pe un orfan, ce suspin ineca inim'a sa. cand vede pe alti copii inconjurati de iubirea mamei lor, si el ve va spune ca acel suspin este numele dulce de „mama” pe care el nici o data n'a avut cui se l'dea, si care neputand fi inganat de buzele sale, se preface intr'un suspin adanc.

Precum e de plans micul orfan, asemenea, si póte chiar si mai mult, e de plans femeea care nu este mama.

Ea nu scie tot ce datoreste mamei sale. Ea nu scie, cata fericire si mangaere, póte se contiena acest dulce nume, cand mic'a fiintia pe care a purtat'o in sinul seu, si careia i'a dat singele seu, ii sioptesce, cu dulceca s'a voce, numele de „mama”. Ea nu scie, ea n'a simtit in sinul seu, acel curent electric, acel fior puternic de iubire, ce o cuprinde, când, la cel din urma

al seu strigat de durere ii raspunde primul strigat la viatia, a micii fiintie, a carei esistencia e atat de strins legata de a s'a.

Nimeni nu póte esplicá acea suava sensati'a, ce cuprinde pe o mama, cand pentru intaia data stringe la peptul seu, fructul iubirei sale in viatia!

Nimeni nu póte spune daca o sarutare, póte se cuprinde mai multa tandretia si mai multa ardóre, ca aceea ce pentru prima data o da fructului vietiei sale.

Aceea chiar care a simtit fericirea da fi mama, nu póte esplicá tóta flacar'a de iubire ce navaleste in inim'a s'a, in momentul când fiind femea complecta, a devenit mama.

Din acel minut ea nu'si mai apartiene.

Avea datoriele sale de sotia catra tatal copilului seu. Ob! dar acele datorii, dans'a, sau o alta le putea implini tot atat de bine, precand datoriele catra copilul seu, nici cand o alta fiintia nu i le va putea implini

Nu e mama pentru un copil, de cat aceea care i-a dat din sangele, si vieti'a s'a.

Nu e copil pentru o mama, de cat acela care a trait prin vieti'a ei.

Ecoul inimei unei mame sunt bataile regulate a inimei copilului seu. E singurul ecou care resuna adinc si puternic in peptul ei la ori-ce distantia ar fi ea de acea parte a fiintiei sale.

Am dis ca femeea care n'are copii nu e complecta, si o sustien, caci, dupa cum am spus'o, aceea femea nu póte sci nici o data, cata iubire, grija, si durere a simtit mama sa, din momentul cand prin ea a venit in lume, si pe cat timp va trai. Ea neavand copii, inim'a sa e seaca de cea mai sacra iubire, caci iubirea ei, chiar, catra acela pe care destinul i'a dat de tovarasiu al vietiei sale, nu póte fi complet legata de iubirea lui, lantial puternic ce se formésa intre doi soti prin fructul iubirei lor, ne esistand.

Daca asi putea, invisibila, se me afu langa fie care din cetitórele mele si se pot patrunde cugetarea fie-carei, relativ la cele scrise mai sus: iata ce mi inchipui ca asi vedea in gândul lor: ca ideea mea e fórte gresita când dic ca o femea nu póte iubi pe sotul ei cu aceeași dragoste puternica ce o are aceea, care este si sotia si mama, si pare ca aul pe multe dicând, ca le-ar fi imposibil o iubi mai mult de cum iubesc chiar avend in jati'a lor proba vie a amorului lor.

Aveti dreptate bunele mele cetitóre. Iubirea vóstra catra sotul vostru e mare, nu o contest. Dar se iau un esemplu pentru a me esplicá mai clar.

Sa suposam ca suntem intr'un palat frumos, in care tóte splendorile artei si industriei sunt adunate, aranjate ast-fel, ca privirile nóstre sunt incantate, si o simtire de satisfactiune umple in tréga nóstra fiintia la prima vedere. Se patrundem insa in acele camere incóșe se admiram tot ce man'a omenésca a produs mai frumos si mai scump.

Am vizitat palatul, dar simtim ca un óre ce lipseste pentru ca noi se'l gasim complet, si ni se pare ca l'am vediu numai ca prin vis, cu ochii inchisi, iar nu in realitate.

Sciti ce ne face a crede acést'a?

Este, ca lipseste tocmai aceea ce intr'o casa este ceea ce sunt ochii la om, adeca oglindele.

In imensul palat ce am vizitat, totul se gasește, afara de oglinde si de aceea noi ne avend in ce vedea restranganduse chipul nostru, am admirat frumusetile din el, cum am admira un tablou reprezentand o fiintia frumoșă, dar careia viati'a îi lipseste, sau un om a carui ochi ar fi inchisi; pe când daca in loc de tablou ar fi o fiintia vietuitoare, in loc de orb, un om cu vedere, si daca palatul ar fi avut oglinde, noi am fi vediu in ele imagin'a nóstra, si a obiectelor ce ne inconjura, precum in copil revedem fiintia nóstra

adaogata de aceea a tatalui seu. In mic'a fiintia exista dar, lantiu puternic ce leaga trei existente la un loc, adeca, existenta copilului intai, si acele a tatalui si mamei sale, care prin a lui, s'au intrunit in una singura.

Iata dar, pentru ce dic, ca femeea ce are copii, va avea pentru tatal copiilor sei o iubire mult mai durabila, mai constanta si prin urmare mai completa ca a aceleea, a carei lantiu de viata nu e inca incheiat, nevedindu-se si nesimtindu-se traird prin nimic alta, de cat prin sine.

Ca o mama traesce prin copilul seu, e lucru de nediscutat, caci ori-ce mama pote spune, ca din momentul ce glasul copilului a resunat la audiul seu, acel glas a patruns pana in adincul inimei sale. Ceva mai mult, si care daca nu in general dar in cea mai mare parte s'a adeverit: s'a remarcat mame, care, dupa nascerea copilului lor, simtieau, la ori-ce plans al lui, o durere care le patrundea pana in adincul maruntaelor, si le facea se suferi pe cat timp copilul plangea. Apoi presimtirele de bucuria sau intristare ce se manifesta cate o data pare ca fara cauza, si care s'au observat adesea, mai ales la persoanele de un temperament nervos, au avut totdeauna motiv d'a fi, caci o repet, la orice distantia, cord'a ce leaga viata mamei de a copilului seu, e atat de simtibila, in cat ca si firele curentului electric, comunica de la unul la altul tot ce unul din ei ar simti in bine sau in reu.

Sunt mame ajunse in un astfel de grad de perversitate, in cat infruntand natura chiar, si arunca copiii. Dar credeti ore ca acele nenorocite, care cearca a se sinucide cu inecul, aruncand o parte din fiintia lor propria, pot astupa in sinul lor vocea puternica a naturii ce striga in contra lor?

Nu! si ca proba, e ca tote acele fiintie nesocotite, indata ce se ved descoperite in iufam'a lor actiune, in loc d'a lupta contra naturii, cum au crezut ca vor avea puterea d'ai tienea pept in momentul cand s'au parasit copilul, in loc d'a avea curajul de a'si ascunde crim'a. ele o marturisesc, ele recunosc mic'a fiintia, care fara a vorbi, le spune insa ca este sange din sangele lor. Vocea sangelui striga, si puterea lui e atat de mare, in cat gur'a vorbeste chiar cand buzele pote ar fi se minta inca. Ele cred pote ca ar putea se nite ca sunt mame, dar natura tot deuna prevedietore, le o reamintieste.

Sermane fiintie! Ele nu sciu ca lipsinduse de fructul iubirii lor, se lipsesc de mangaerile ce pot avea in viata lor.

La sarac ca si la bogat copiii sunt viata intr'o casa. Si pentru ce mai traesce cineva daca n'are nici o tianta pentru care se lupte cu miseriele existentei, care i se vor para mai usiore suportandu-le pentru un scop.

Cand femeea a devenit mama, numai atunci simte ca in viata ei are ceva mai sacru si mai serios de implinit, de cat desiertatiunile si nimicurile. Ca la tote regulele, si acest'a are exceptiunea s'a, caci nu tote mamele se gandesc a-si implini rolul lor catra copiii lor. Nu ca in inim'a lor nu simt ce datorita au catra ei, dar sunt multe la care din nefericire, vanitatile lumii ce le umplu ererii, pare ca le-a paralisat sentimentele inimei, dar in fond nu e ast-fel, caci via momente in care singure si in taina se acusa de slabiciunea lor, de putien'a taria de vointia ce au pentru a fi ceea ce trebuie.

In lumea noastra atat femeele, cat si barbati, cu traiul ce duc, facand din di nopte, si din nopte di, au ajuns intr'un hal de slabiciune a fortiilor fizice, cu atat mai rea, cu cat ea se comutica si la copiii ce nasc din pacatosul lor sange; caci parintii avend putien pentru ei insosi, nu pot da de cat prea putien copiilor lor. In popor mai rar gasesci copii plapandi si slabanogi; in general sunt grasi, si senatatea se revarsa in fatia lor, caci tieranul nu'si omoara el singur copilul, tienan-

du-l tota var'a la umbra paretilor casei, cand trebuie se respire in aerul liber, si caldur'a sorelui se dee putere miciei organizatii a unui copil a se desvolta, incaldindu'l cu rasele lui binefacatore.

La noi var'a tienem copiii inchisi de frica sorelui, ca se nu'i perleasca, astfel ca, cand vom esi cu ei la primblare se rida cu c'onele ca sunt copii neingrijiti (ast-fel se dice cand se vede un copil senatos dar parlit). Bine intieles, nu dic ca sa lase cineva copiii tota diu'a cu capul gol, mai ales, espus la arsi'ta soarelui, ci la un loc umbros, in aerul liber, si unde caldur'a astrului de di, se patrunda. Apoi iarn'a, tienem copii inchisi in casa.

De frica se nu degere?

Nu cred.

Nu e nevoie se'i scotem afara pe vifor, sau cand, vorba romanului, e ger de crapa pietrile. Sunt dile gerose dar frumose, cand s'ar putea scote tot-deuna copiii afara bine imbracati; si chiar cand ninge frumos, liniscit, de ti pare ca nisce fluturi ar sbura prin aer, ce bucuria n'ar avea copiii nostri a prinde acei fluturi de ninsore ce navalesc asupra lor. Apoi, cand dilele sunt viforse timpul urit, si atunci inca trebuie ca aerul din casa se fie reimprospatat prin deschiderea ferestrelor, in tote dilele, pe cand, cei multi, nu sciu ce se face ca sa le astupe mai bine.

La tierani copiii umbla tota var'a pe afara, la umbra subt un siopron: au subt o rogojina daca n'au alt umbrar. Iarn'a ies afara chiar si in camasia, si cu tote astea, sunt senatosi, si n'au raceala sau junghiu — de care nu mai scim noi cum se ferim copiii — ca si cum s'ar padi ele de copiii tieranului, carii barbar n'au, fiind invetiati la ori-ce temperatura.

Rare ori, vedi o mama ca'si laptiza ea inesei copilul seu, si asta pentru bunul resou, ca cele multe, abia au sange si putere pentru a'si sustiene existenta lor, iar altele sdravene, sanatose si tari, pentru ideea putin rezonabila, ca si vor perde din frumsetia formelor sinului lor, si inca si mai mult, de frica ca nu totdeauna cand ar voi, ar putea se fie libere d'a se amusa peste mesura, cum se obiceiuesce la noi caci nu facem nici o data lucrurile cu o mesura mijlocie si potrivita: nu; ne plac extremele.

Fericitia dar este mam'a care si hraneste copilul cu laptele seu; acel copil la rindul seu va iubi'o mai mult.

Ce e mai dulce de cat a veghia asupra fie carei miscari, a ingriji de cea mai mica dorintia, ce o mama singura scie se intielega, cetind in ochii miciei fiintie ceea ce ea nu pote se'i spuna.

Cu cat foc, cu cata ardore culege de pe rumen'a boza, surisul ceresc ce trece pe ea, ca un fior de iubire!

Cu cata aviditate sorbe cu ochii ei de mama, privirea ingeresca ce se oglindeste cu atata confidentia in a sa!

Apoi trec cate-va luni, un murmur suav ese din buzele sale roze, sunt primele cuvinte, ce el voesce se ingane, este dulcele nume de mama, pe care l'a audit mai des in cantecule ce ea ii canta se'l adorma. Si cand pentru prima data, el a putut articula acest cuvint ce resuma in el o melodia intriga, cu cata putere patrunde si resuna in inim'a ei, cu cata infocare buzele ei, il culege pe frageda ti gura.

Mama, tata. Iata intaile cuvinte ce el sioptesce ca si cum natura, invetiandu'l mai intai a numi pe acei ce l'au adus in lume, voesce se intaresea si mai mult iubirea catra copilul lor, prin bucuria ce ei simt auzinduse chemati, de el, cu acele nume pe care ei nu aveau dreptul a le purta mai inainte.

In curind copilul incepe a si incerca primii sei pasi. Mam'a e langa el sustienandu'l, indreptandu'i pasiurile inca nesigure. Pe langa el, devine si ea copil, participand la jocurile sale.

Cu cat creste, cu atat devine mai draga lasiu, caci in loc ca mam'a se caute a'l amusa, el este care amusa. si cat sunt de dragalacie jocurile lui! Apoi cuvintele ce le spune pe jumetate stricate, pe dos, sau numele ce da la unele lucruri pe care el nu le pote pronuntia, sunt atatea noi distractii pentru o mama, in cat ar putea sta dile nenumerate langa el, privindu'l si ascultandu'l, fara a i se putea uri. Jocurile lui sunt pe fie-care minut altele, si vorbele asemenea le schimba cum ii place. Casa e plina de vocea lui. Partasiu la ori-ce bucuria, e de ajuns, un suris, o dulce demerdare a lui, pentru ca ori-ce suparare se dispara ca un fum.

Afara se simte viata prin tot ce ne incunajura; viata in casa n'o gasim de cat atunci cand el este langa noi, si cand vocea sa clara resuna la audiul nostru.

Mame fericite! Fiintie privilegiate a naturii! Apreciati in copiii vostri tesaurul ce'l posedati, caci el este isvorul vietiei vostre, singurul isvor nesecabil a carui unde trecand lin, indulcesc amaraciunile existentei.*)

Maria Datculescu.

*) Reproducem acest proa interesant articol din „Gazeta sateanului” foa pentru popor, care apare in Rimnicul-serat in Romania, sub redactiunea dlui C. C. Datculescu. Red.

Leul.

(Schitia din sciintiele naturale dupa Brehm.)
(continuare)

Fritsch descrie o venatore de lei in Africa sudica. Trei tineri se intelnira cu doui lei forte indrazneti si furiosi in apropiere de Shoshong, o misiune in interiorul Africej sudice. „Opt boi, speriatii de animalele rapitoare, scapara catra sera; omenii alergara dupa ei, dar cand se intorsera leii in contra lor, fugira inderept, si conducatorul societatii, dupa marturisirea propriea, nu se opri pana nu cadu peste ostia carului seu.

„A doua di gasira un bou zacend in apropiere, ucis de lei, si deore-ce era sigur ca acestia se vor intorce la cadavru in noptea urmatore, omenii asiediara pusi la boul mort si la un cal, care chiar le murise din intemplare. Acest'a se intempla asia, ca animalul mort se incungiura la o mica distantia cu un cral de spini: se lasa numai o deschidere, in contra careia se indreptiza o pusca la o inaltime corespundietore; acest'a pusca se slobode la atingerea unei sfori suptiri, intinsa peata intrarea cralului.

Amendoue pasibile se descarcara, si in diu'a urmatore se vediuira in giurul lor mari pete de sange; dar una era rupta in mai multe bucati, care purtau forte clar urmele dintilor si ghiarelor leului. Spre spaim'a sa inse societatea vediu ivindu-se unul dintre animalele rapitoare in apropierea trasurei, si domni capetasera un asia mare respect de ospetii nechiamati, incat nu indraznira sa-i atace. Cand se areta leul pe partea stanga a trasurei, ei lasau sa pasca cealalti 6 boi pe partea drepta; in urma acestora leul se apropia de obicei in arcuiri mari de aceasi regiune si silia pe cei impresurati sa si schimbe din cand in cand locul de pasione.

„Este greu a hotari cat timp ar fi remas caletorii in acest'a situatiune pucin

comoda, deca din intemplanare n'ar fi sosit in mijlocul societatii unul dintre negutierii si venatorii cei mai indrazneti ai tierii, Chapman, cu „achterrijder“ ul seu calare. Indraznel'a ne mai audita a leului indemna pe esptul venator sa se indoasca de esactitatea intregii istorisiri, si asigurarea Sulusilor, ca animalul sta ascuns intr'o anumita tufa din apropiere, fu respinsa cu un: bah! nebunii!

„Pentru a nimici in fapta acea scire necredinta, pleca Chapman indata cu achterrijderul seu, ca sa viziteze locul. Abia se apropia de tufa amintita, si eta leul sari in sus, biciindu-si cotele cu cod'a si scotiend un urlet adanc, amenintator.“

„Acum urma una dintre luptele cele mai remarcabile, pe care le-a executat vreodata temeritatea omenesca in contra selbataciei si puterei animalice. Asi fi fost aplecat sa me indoesc de adeverul acestor fapte, deca istorisirea simpla si limpede a indraznetiului venator n'ar fi fost adeverita prin atati marturi oculari.

„Arm'a lui Chapman era o scurta fiinta cu doue tievi, grea cam de diece funti, cu tievi netede, care puscau cu glontie tari de opt la un funt, si care la distantie mici nimeriau forte bine. Cea dintau puscatura slobodita din siea, gresi leul, si glontiul achterrijderului inca batu alaturea. Leul sari asupra adversarilor, carii se intorsera cu indemanare si galopara de acolo, pentru a castiga timp sa incarce. Cand se opri fier'a, ei inca facura front; venatorii sarira din siele si glontiul lui Chapman, tientit cam jos, rupse una din brancile de dinainte ale leului, pe cand al sotiului seu il lovi piezisiu prin cote. Leul ranit se intorse la atac; dar temerarii venatori sarira repede in siea, si bunii cai ii tienura afara din periclu pana cand inimicul se lasa de a-i prigoni. Acest'a era semnul sa se oprasca asemenea si sa incarce repede. Dar inzadar caut'a Chapman capse prin tote buzunarele; el nu se pregatise de ajuns pentru acesta venatore neasteptata, si de aceea nu-i remase alta decat sa tramita achterrijderul seu la lager, pentru a aduce ce-i lipsia. In intervalul acest'a isi continua cercetarile si din intemplanare totusi gasi doue capse; in urm'a acestora Chapman renoi lupt'a indata, fara a astepta pe celalalt.

„Apropiandu-se calare pana la trei-dieci pasi, sari el din siea si tramise leului un glontiu bine tintit, care petrunse chiar in gur'a lui deschisa, sdrobind dintii, dar fara a cauza vre-o rana mortala. Acest'a este puscatu'ra cea mai periculosa pe care o pote face cine-va, — deore-ce durerea nebuna atitia furia animalului, in gradul cel mai inalt, si eu crediui povestitorului, cand imi descrise rezultatul cu cuvintele acestea: „Dar, pentru dumnedieu, reu s'a maniat hotiul betran!“ Totusi, desi departarea era numai ce trei-dieci de pasi, usiorul calaretu isi

luase era-si locul si se gatise de fuga, inainte de a-l fi putut ajunge animalul turbat.

„Dupa ce i se linistise furi'a, leul se opri, atunci venatorul ii tramise un alt glontiu in dosul umerului, fara inse a-l ucide. Din contra au fost de lipsa alte patru glontie tot in umer, pana cand a devenit leul neputincios.

„Posied pelea unui leu pe care-l ucisesse acelasi domn, pe cand se afla animalul la un bou ucis in noptea precedenta. In cazul acesta pusc'a Chapman tot deuna cu un sotiul alb, si desi nimeri numai un glontiu in dosul umerului, totusi leul cadu mort dupa cateva saruturi; asiadar n'au toti victia asia de tare ca cel precedent. Pote ca acela era mai betran; si acest'a impregiurare esplica in parte temeritatea lui, deore-ce leii betrani sunt impededati de a vena animale selbatice prin reua stare a dintilor lor si prin neputint'a de a mai fugi asia de repede. De aceea, impinsi de lipsa, ata ca omeni si animale domestice. Deca le-a succes de cate-va ori acest'a meseria, atunci curagiul lor cresce cu incetul, si indraznel'a lor nu mai cunoesce margini.“

(va urma.)

Bracacila.

(Nuvela.*)

Ve cer ertare, iubite cetitoare, pentru indrazneal'a ce mi iau de a ve presinta pe amicul Bracacila, — coborator din neamul faraonilor, in versta de 5 ani, si in perspectiva lucrator la binale. Ve cer ertare, mai ales ca am onoare a vi'l presinta, asia cum l'ati vezut poate adese ori, imbracat in durabilul costum al goliciunei, si inarmat cu spiritul cel mai indraznetiu al nersinarei. Cum vedeti, e gol in tota puterea coventului; dar nu ve superati . . . e numai de 5 ani. Ati cetit, de sigur, pe Musset, in nenumerate renduri, si fiind-ca faptul, ca ati reluat cetirea lui, mi dovedeste ca nu v'ati separat pe densul, cand v'a infatisiat pe Hasan in acelasi costum, tocmai cand iesia din baie; mi vine se cred ca me voi bucura de aceiasi indulgentia, mai cu seama ca eroul meu nu e vrednic de a scandaliza, afara numai de nu v'ar parea dezgustator.

Ce sa fac insa! e un puu de tigan, si nu e vin'a mea daca parintii lui n'au avut politetia de-a pune o perdea unui realism prea din cale afara.

Si sa nu ve mirati, daca ve voiu spune, ca Bracacila se aseamana intr'a cat-va cu Hasan din Namouna, in acest moment solemn de recomandare. V'aduceti aminte, ca Hasan iesise tocmai din baie; — ei bine, Bracacila simte aceiasi placere de a fi iesit dintr'o baltoaca de noroiu, si precum eroul simtialului poet era acoperit de un strat de mirezme orientale, astfel si micul meu tiganusiu este acoperit de un strat de nomol cenusiu, ce sticlesce la razele galbene ale soarelui.

E de prisos, a ve mai spune, ca originalul copil e mai multumit ca ori care altii; caci, pe cand Virgil, Lillia, Georgel, Costica si altii, toti feciori de coconi, au grija jucariilor si a bomboanelor, Bracacila n'are alta grija, de cat a astepta toiul soarelui, ca sa se asieze pe marginea trotoarului de langa bina, si se se scarpine in

*) Aceasta frumoasa plasmuire spirituala, a esit din pen'a unuia dintre cei mai diligenti si deseri cultivatori ai novelisticii romane de dincolo de Carpati, actualul redactor al „Revistei literare“ din Bucuresti dl Th. M. Stoenscu. Red.

cap cu nesatiu, sau se si treaca unghiile de a lungul corpului, simtind astfel o nespusa placere de a si potoli furi'a sangelui, ce circula cu mancarime prin intreaga lui fiintia.

Daca e frumusel sau slut, — daca e sanatos sau prapadit, asta nu ne-ar interes'a catusi de putin, de oare ce bietul om, este prea mic pentru a fi colaboratorul vr'unei fantazii simtiale.

Tot ce pot se adeveresc, este ca de ar fi cu cativa ani mai mare, sarcin'a de caramida i-ar sta de minune pe spinare si ca greutatea ei i s'ar parea nimic pe langa saraci'a si mizeri'a de care ar fi in stare se'si dea seama.

De o cam data, el nu engeta la nimic din toate acestea, ci, asediat pe o lespeda de peatra, arunca, din cand in cand, cate o boaba de cireasa, — din cate-va ce are in man'a stanga, — unui cane, ce siade alaturea cu el si i linge degetele picioarelor.

E un tablou natural si atat de admirabil, in cat un pictor, copiandu'l, ar face un cap de-opera, studiand pe de o parte ochii sticlosi si min'a ce face copilul, ear pe de alta parte multumirea canelui si nerabdarea cu care si asteapta boab'a de cireasa.

Din parte-mi, am copiat in creeri aceasta infatisare capritioasa a naturei, si v'o spun ca si cum asi vedea-o in timpul de fatia.

Cu toate acestea, de atunci este un timp cam lung, si sperca voiu fi ingaduit de a umplea golul de atunci si pana acum cu un fapt, ce e atat de original, pe cat este de adeverat.

Pe cand tiganul isi imparti ciresiele cu dobitocul ce sta la picioarele lui, treceam pe acolo ducandu-me spre cas'a, ce era in apropiere. Bracacila me vediu si intinse spre mine man'a in care tine ciresiele. Eu crezui, ca vrea se mi faca aceiasi cinste, pe care o facea canelui. Zimbii de naivitatea lui si vrusei sa mi urmez drumul. De o data inse'mi intinse man'a cea goala, indreptandu-mi si o privire rugatoare. Atunci intielesei ca aceast'a gesticulare era in semn de a mi cere ceva. Dar, fiind-ca trecusem cativa pasi de densul, nu m'am mai intors se mi fac datori'a de om milostiv. Pe cand mergeam, de o data aud in urm'a mea rostogolindu-se ceva, ca un ghiem, ce vinea dupa mine si me urmarea din ce in ce mai repede. Me intorseiu si vezui pe micul tigan, incolacit ca un siarpe si dandu-se tumb'a la spatetele mele.

Putien lipsise sa mi fac cruce, de nu m'ar fi podidit risul si mil'a ce mi insuffa acea creatura prin goliciunea sa trupeasca si sufleteasca.

Bagaiu man'a in pozunar si i detei o moneda de arama, potrivita cu virst'a lui.

Astfel, me crezui scapat de un urmaritor, periculos cu sine ensusi.

Dar me iusielam.

Cum ajunseiu in poart'a curtii, me pomeniu din nou cu densul, tienandu-se dupa mine si cautand a lua o atitudine de multumire, vrend sa mi arate toata recunoscint'a si tot devotamentul ce credea el ca mi datorase.

Imi luasem beleau'a, chiar cu bunatarea mea. Cu toate acestea, me oprii in loc si l'privii, ca si cum asi fi voit sa cobor in fundul sufletului seu mic si selbatic.

Me pomenii atunci cu acea dorintia de a observa si studia intocmirea naturei, ca unul ce obicinuesc sa mi euleg subiectele din cartea acestei autoare de geniu supra-omenesc.

Si iata-me, scriitorul in fati'a subiectului, caruia numai inffloririle i lipseau.

Dupa ce l'intrebai cum l'chiam'a si dupe ce i facui mai multe alte intrebari, il postii in casa, ca pe un mosafir de care incepusem sa fiu interesat.

I se paru lui ciudata amabilitatea mea, si cu toate ca primi sa siaz'a pe un scaun, asia despuiat cum era, me privea cu un aer neinerezetor.

Adeverul e, ca unul din prietenii mei, care me astepta a casa, ramase uimit, nestiind cauz'a acelei vizite bizare; dar eu, dupa ce facui o sumedenie de intrebari micului Bracacila, dupe ce 'mi facui studiul psihologic si social asupra acestui tip comico-tragic, — ii deteiu vr'o doue prajituri ce aveam din intemplantare pe masa, si 'l trimiseiu sa le imparta cu canele, care, de sigur, il astepta pe afara.

Se vede insa ca observarile ce facusem, nu erau iudestulatoare subiectului meu, caci iata ce se mai intempla.

A doua zi, cand me intorseiu ear acasa, nu 'mi putui tiené risul, când vezui pe acelasi omuletiu, siezend in pragul usii mele si asteptandu-me cu un aer serios, parënd ca 'mi spune cu privirea:

— Me vezi? . . . Iar am venit!

De asta data fuseiu mai generos. Ii deteiu cate-va zdrentie, pe care puindu-le sub subtioara, ii facui vënt pe ici in colo, avend alte treburi de cat acelea de a me ocupa cu el. Vizitele nu se terminara însa numai cu atat. A treia zi il gasii ear in pragul usiei. Aveam de gând sa 'i taiu cararusi'a, dar il vezui intiolit, ca un flacau botezat si 'mi inchipuii ca a venit sa 'mi arate hainele pe care ma-sa i le potrivise din zdrentiele ce 'i dadusem.

Il admirai, asia in cat sa 'l fac sa se bucere de nou'a lui infatisiare, si dupa ce i mai deteiu un gologan si ceva de-ale mancarii, 'l condusei ca pe un vizitator de eticheta.

Cand la poarta ce sa vezi? . . . Canele 'l astepta cu urechile ciulite si cu botul mirositor prin aer.

Inchiptuii-ve, de generositatea mea abusau doue fiintie de o data: una care me spioná pe la poarta, iar alta, care me astepta totdeauna in pragul usiei.

Si lucrurile au mers asia de departe, ca intr'o septemana sau doue, incepusem se am o distractia cu acei vizitatori, care ar fi sfirsit prin a me supara, daca n'asi fi descoperit, ca micul tigan venea mai mult de recunoscintia de cat de interes; caci de multe ori, cand 'i dedeam cate ceva, me refuza foarte solemn.

Intr'o zi, venii acasa foarte suparat. Figur'a aramie a lui Bracacila imi aparu la usia cutezatoare si glumeatia.

Superat cum eram, il luai de spate si 'i arãtai drumul pe unde venise.

Trecuse aproape o jumetate de óra de cand intrasem in casa, si mi se parea mereu ca aud ceva fasietoriu si cate un scurt suspin inabusit.

Me uitai pretudindeni prin casa, pana ce descoperii ca faptul se petrecea afara.

Deschisei usi'a. Era intr'adever o scena dramatica, ce mi se infatisia.

Micul Bracacila siedea pe prag, suspiná, varsá lacrimi si 'si verá pumnii in ochi, vrënd se'si stearga lacrimile; iar canele, care nici o data nu cutezase se intre pana aci, de asta data era langa tovarasul seu, se gudura pe langa el si 'l netezea cu lab'a, ca si cum ar fi voit se 'l mangae.

Dada'i supararea la o parte si facui totul ca se 'mi impac prietenul, care pleca apoi, spre a veni iar . . . si iar, pana ce intr'o zi, nu 'l mai vezui venind.

Ce se intemplase?

Se terminase binau'a din apropierea lucuintiei mele, si parintii lui Bracacila, plecând, il dusesera cine scie pe unde.

Acum cate-va zile, intalnii pe mam'a lui, si o intrebaiu de vechiul si bizarul meu prieten.

— A murit, 'mi raspunde ea, a murit de inim'a rea! . . .

Apoi stergëndu-si lacrimile, disparu.

Eu n'am versat nici o lacrima, dar 'mi am zis, ca omul la ori ce vârsta, — chiar atunci când instinctul inlocuieste ratiunea, nu moare de nenorocirea in care se afla, ci de nenorocirea de a 'si aminti c'a fost alta data fericit.

Noutati.

Donatiune. Comitetul parachial din Fabricul Timisiórei a inaintat prin neobositul seu presedinte, dl Petru Oprisiu o petitiune catra magistratul orasiului, in care s'a rogat pentru cedarea unui loc gol de langa biserica romana gr. or. din Fabric (proprietatea orasiului) in favorul bisericii si scólelor gr. ort. romane din ael suburbii. Magistratul in siedinti'a tienuta in sambat'a trecuta (5 Septembrie n.) a satisfacut acestei dorintie si cereri a fabricenilor, donandu-le locul gol de langa biserica fara nici o rebonificare. Nu cunóscem intentiunile comitetului, si respective a onorab. presedinte de comitet din Fabric legate de acésta donatiune, dar presupunem ca scopul este: a zidi pe locul acela o scóla corespundiátóre spiritului de astadisi recerintielor legale. Dorim din inima, ca comitetul se 'si vada si acésta dorintia cat de curand satisfacuta, precum si-a vediut realizate si cele de pana acuma.

Earna grea. Cei carii se ocupa cu stuparitul vor fi observat cu cata grija si precautiune 'si gatesc locuint'a pentru eara micile si laboriósele albine, in asia mod lipindusi si baricadandusi fagurii in anul acest'a, precum nu s'a vediut de multi, multi ani. Din acésta manipulare ingrigitóre deduc, cei batrani si practici, ca eara ce vine are se fie fórté grea. Avis celor carii nu au paduri in apropiere.

Din Sasca montana. ne comunica un corespondent al nostru, urmatórea intemplantare sióda:

Oenarul Vasilie Bugariu din Sasca-mont certându-se, in 16. August e. din cause familiare, cu sotia sa Catarina, acésta fuge, si se ascunde. Siepte dile o cauta barbatul in dél si in vale, si ea nu-i nicairi pana ce in fine la a sieptea di se afla ascusa intr'o lada, la verul barbatului ei. Atunci o iau si o scóla, o sgândara, o striga pe nume si ea nu se scóla ba nici nu se misca, va sa dica e mórtá. Fic'a ei pléca la stapanirea politica ca se spuna, si se vaeta pre drum, ca mama ei e rece si tiapana in lada. Audind ea ca fic'a sa a plecat la stapanire, in fatia mai multora, odata se scóla din lada o ia pe picior si fuge; dar nu fuge numai ca ei si toti cei de fatia crediend ca muerea sa scólat din morti. Nu mult dupa acésta vine comisiunea, si ne afland de cat lad'a góla, si audnd despre cele intemplate se rentóree tot rid-ënd inderept. Astfel a inviat mórt'a prefacuta, pana ce fét'a tiene si acuma mortisiu, ca mam'a ei a fost mórtá si a inviat din morti!

Supunetive legii. In 3 Septembrie n. a. e. sau osandit in Triest trei venatori din al 19 batalion, la mórté prin prav si plumb. — ear prin ordinatiunea telegrafica a superioritatii militare din Gratz sentint'a li s'a modificat la 5 si la 4 ani de robia. Acus'a acestei sentintie infricosiate a culminat in urmatórele: trei venatori, venind catra casa, intalnesc pe drum pe un „Führer“ de la regimentul de infanteria Nrul 61 si trec pe langa densul fara aida onorul convenit. Führerul il opresce si i trage la raspundere pentru acésta calcare de lege, ear unul dintre venatorii cei trei, in loc de respuns dá Führerului un pumn. La acésta, vetamatul dechiara pre atacatoriu de arestat inandui de loc bajonetul, si i poruncesce si i urmeze diupreuna cu cealalti colegi. Intr'aceste venatorii se socotira ca in ce mod ar puté ei se scóta bajonetul din manile „Führerului“ si se o ia la sanatósa. Inse nu li-a suces planul. Despre acest plan nu scia nime nime, ci bietii acusatii in nevinovat'a lor au spus'o la investigare — si judecatoria ia osindit apoi ca pre resculatori si nu ca pre renitenti. Mica fapta, grea pedépsa! De aceea: Supunetive legii!

Pretipurile bucatelor

in Timisióra, dupa cate o maja metrica

In 12 Septembrie n. 1885

Graul, 73 de chilogr.	— fl. — cr. — — fl. — cr.
„ 74 „ „	6 „ 10 „ — 6 „ 20 „
„ 75 „ „	6 „ 20 „ — 7 „ 30 „
„ 76 „ „	6 „ 40 „ — 6 „ 60 „
„ — „ „	— „ — „ — — „ —
Secara	4 „ 30 „ — 4 „ 50 „
Orzul	4 „ 60 „ — 4 „ 80 „
Ovesul	4 „ 40 „ — 4 „ 60 „
Cucuruzul	4 „ 80 „ — 5 „ — „

Burs'a de Budapesta.

(in 12 Septembrie 1885.)

Rent'a de aur ung, libera de dare 6%	94.10
Rent'a de aur ung, lib-ra de dare 4%	98.90
Rent'a de chartia ung. 5%	92.50
Obligatiunile imprumutului dumului de fer ung. in argint 5%	148.50
Obligatiunile de stat ale drumului de fer oriental ung. (I. emis. 1869) 5%	98.25
Obligatiunile de stat ale drumului de fer oriental ung. (II. emis. 1878) 5%	123.50
Obligatiunile de stat din 1876 de la drumul de fer orient. ung. in aur 5%	108.50
Obligatiunile rurale ungare 5%	102.50
Obligatiunile rurale ungare din 1868 cu clausula de sortire 5%	102.75
Obligatiunile rurale timisiane 5%	101.75
Obligatiunile rurale timisiane d. 1867 cu clausula de sortire 5%	101.50
Obligatiunile rurale transilvane 5%	101.25
Obligatiunile rurale croato-slavone 5%	101.—
Obligatiunile ung. pentru resemperarea diecimei de vin 5%	97.50
Inprumutul de loteria ung	116.—
Loteria pentru regularea fisei si a Segedinului	119.—
Renta de papir austriaca	82.50
Renta de argint	83.—
Renta de aur	180.70
Lozele statului din anul 1860	139.—
Banca austro-ung.	860.—
Banca de credit gen. ung.	287.25
Argint	—
Galbini cesaro reg. de valuta	5.85
Galbini austro ung. de cate 8 fl. v. a.	9.85
100 marce in bancnote imp. germ.	60.95
Lodnon	124.35

Nrul 12126

1885

Anontiu de tég.

Tégul de tómma, numit „tégul Sant-Mihoiului“, se va tiené in Timisióra din 24 pana la 29 Septembrie n. 1885.

In urmare decisului magistratual Nrul 10922/85, se aduce la cunoscintia ca inpartirea tégului si asediarea siatrelor se va intempla de asta data dupa ordinea cea de demult, si nu dupa cum s'a incercat cu ocaziunea tégului din urma. Tot odata se face cunoscut, ca in urmare ordinatiunei ministeriului de agricultura Nrul 20422/884 tóte pasapórtelate provédiute cu datul mai vechiu decat de 8 dile in urma, au se fie provédiute si cu clausul'a despre senatatea vitei manate la tég. Vitele cu pasapórtelate fara clausul'a acést'a nu vor fi lasate in tég.

Timisióra la 5 Septembrie 1885.

Dela capitani'a orasiului Timisióra

Vlachovits,

capitan suprem.

Proprietariu, editor si redactor respondiabil:
Teodor V. Pacatian.

Mersul trenurilor calei ferate de stat austro-ungare.

(In valoare de la 1. Iunie 1885.)

Viena—Budapesta—Orsiova—Verciorova										Verciorova—Orsiova—Budapesta—Viena										Timisióra—Bazias									
Kilom.	Statiunile	Tren. Expr. Or. cl. I*		Tr. acc. N. 3 cl. I 2.		Tr. d. per. n. 15 cl. I-III		Tr. acc. N. 1 cl. I-II		Tr. per. n. 17 cl. I-III		Kilom.	Statiunile	T. Exp. Or. cl. I**		Tr. d. per. n. 18 cl. I-III		Tr. acc. N. 2 cl. I-II		Kilom.	Statiunile	Tr. de pers. cl. I-III		T. mixt cl. I-III		T. mixt cl. II-III			
		ore	m.	ore	m.	ore	m.	ore	m.	ore	m.			ore	m.	ore	m.	ore	m.			ore	m.	ore	m.	ore	m.	ore	m.
—	Viena pléca	11	20	8	—	9	—	4	30	9	25	—	Verciorova . . . pl.	12	04	3	50	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
278	Budapesta sosese	6	9	1	44	5	27	10	10	5	25	5	Orsiova "	12	10	4	20	7	03	—	—	—	—	—	—	—	—		
—	Budapesta pl.	6	20	—	—	6	13	10	40	7	40	25	Baile Erbulane . . "	12	44	3	53	7	36	—	—	—	—	—	—	—	—		
350	Czegled sos.	—	—	—	—	8	34	12	04	9	35	29	Mehadia "	—	—	3	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	Czegled pl.	—	—	—	—	8	38	11	23	9	50	57	Porta orient "	—	—	6	21	8	30	Tr. o. N. 14	—	—	—	—	—	—			
468	Szegedin pl.	10	36	—	—	12	44	2	2	1	23	96	Caransebesiu "	—	—	7	32	9	32	Tr. o. N. 14	—	—	—	—	—				
580	Timisióra [Jos.] sos.	1	6	—	—	4	12	4	50	4	20	135	Caransebesiu pl.	—	—	7	37	9	43	3 ó., 45 m. cl. I-III	—	—	—	—	—				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	194	Lugosi "	—	—	8	33	10	41	5 ó., 23 m. cl. I-III	—	—	—	—	—				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Timisióra [Jos.] sos.	3	16	10	4	11	37	8 ó., — m. 4 " 14 "	—	—	—	—	—				
640	Timisióra pl.	12	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Tr. de pers. N. 16 cl. I-III	—	—	—	—	—				
—	Lugosi pl.	—	—	—	—	10	5	3	50	4	43	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
679	Caransebesiu sos.	—	—	—	—	10	37	7	6	7	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
—	Caransebesiu pl.	—	—	—	—	5	30	7	9	7	34	—	Timisióra pl.	5	32	10	12	12	15	9 ó., 53 m.	—	—	—	—	—				
718	Porta orient pl.	—	—	—	—	8	52	8	12	9	2	307	Szegedin pl.	6	57	1	50	2	39	1 " 58 "	—	—	—	—	—				
746	Mehadia pl.	—	—	—	—	10	35	—	—	9	54	424	Czegled sos.	—	—	4	58	4	58	5 " 13 "	—	—	—	—	—				
750	Baile Erbulane . . . pl.	5	41	—	—	10	52	9	41	9	41	—	—	—	—	—	—	—	—	Tr. acc. N. 4	—	—	—	—	—				
767	Orsiova pl.	3	50	—	—	11	48	10	07	10	07	497	Czegled pl.	—	—	5	10	4	58	6 " — "	—	—	—	—	—				
774	Verciorova sos.	6	01	—	—	—	—	—	—	10	28	774	Budapesta pl.	10	31	6	30	7	—	—	2 ó., — m.	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Viena sos.	3	36	9	20	12	—	—	6 " 35 "	—	—	—	—	—			

* Acest tren express spre Orient merge numai Marti si Sambata. ** Acest tren express merge numai Mercuri- Joi- si Dumineca- Luni

Voitek—Bocsi'a				Valkány—Perjámos				Jasenova—Oravitia—Anina			
Kilom.	Statiunile	Tren mixt cl. I-III	Tren mixt cl. I-III	Kilom.	Statiunile	Tren mixt cl. I-III	Tren mixt cl. I-III	Kilom.	Statiunile	Tren mixt cl. I-III	Tren mixt cl. I-III
—	Voitek pleca	7:20 dim.	6:10 dim.	—	Valkány pleca	2:35 dim.	—	—	Jasenova pleca	8:15 dim.	8:45 ser'a
47	Bocsi'a mont. sos	10:16 "	8:16 ser'a	44	Perjámos sos	4:45 "	—	38	Oravitia sos	11:45 "	10:45 "
—	Bocsi'a—Voitek	—	—	—	Perjámos—Valkány	—	—	72	Anina sos	3:23 d. a.	—
—	Bocsi'a montana pleca	4—	5— dim.	—	Perjámos pleca	—	10:30 dim.	—	Anina—Oravitia—Jasenova	—	11:15 dim.
47	Voitek sos	6:20 "	7:46 ser'a	44	Valkány sos	—	12:36 "	—	Oravitia pleca	3:20 dim.	3:30 d. m.
—	—	—	—	—	—	—	—	72	Jasenova sos	4:46 "	5:27 ser'a

Arad—Timisióra				Timisióra—Arad			
Statiunile	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane	Statiunile	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	8:25	6—	12:30	Timisióra	6:07	12:25	5—
Aradul-nou	8:36	6:26	12:54	Mercizfalva	6:40	1:16	5:56
Nemet-Ságh	8:54	6:51	1:19	Orezifalva	6:51	1:34	6:16
Ving'a	9:13	7:28	1:50	Ving'a	7:08	2:04	6:50
Orezifalva	9:25	7:49	2:12	Nemet-Ságh	7:20	2:25	7:11
Mercizfalva	9:36	8:09	2:30	Aradul-nou	7:40	2:54	7:44
Timisióra	10:32	8:58	3:15	Arad	7:50	3:10	8—

Nota: Numerii cursivi insemneaza orele de noapte, adeca dela 6 ore sera pana la 6 ore dim. — Tr. acc. — tren accelerat. Tr. d. Pers. — tren de persoane. Tr. m. — tren mixt. Tr. o. tren omnibus. cl. clasa ó. — ora m. — minuta. Kilom. distantia in kilometri.

TIPOGRAFIA

lui

Emil Hössler.

Timisióra, cetate, strad'a Zápolya, cas'a Mocsonyi

providiuta cu o cantitate mare de litere de tot soiul si cu masini de cea mai noua constructiune

póte produce in timp scurt, in mod elegant, si cu un pretiu de tot estin ori ce tiparituri,

cum sunt:

journale, brosiure, opuri, protocéle pentru comercianti etc.

Deposit mare de papir si cuverte.

Se capata la moment protocéle in ori ce forma si marime, precum si tiparituri

comunale, bisericesci, advocatiale judecatoresci etc.

Catra cetitorii Timisianeii.

Trebue se mi schimb locuinta, prin urmare sum silit mai jos insemnatele albituri (rufe) de calitatea cea mai fina, buna si cea mai grea pentru Domni si pentru Dómne se le vënd sub pretiurile originale ale fabricii aprópe pe de geaba, si spre dovada unei stricte soliditati se primesce inapoi ori ce este neconvenabil, prin urmare ori ce comanda este fara risic.

Camasi pentru dómne din celu mai fin Chifonu englezesc si cu broderia veritabile de Helvetia, o broderie adeverat de art'a, bucata fl. 1.50. Tot asemenea din Chifon dela fabrica lui Schroll, lucrate in modul cel mai elegant si cu broderie bogata, bucata cu fl. 1.90, duzina fl. 20.

Corsete de nópte pentru dómne din aceiasi calitate, forte lungi si tóta lungimea cu broderie veritabila de Helvetia, un obiect, pompos pentru fiecare dómna, bucata cu fl. 1.50, duzina cu 16.50. Tot acelea din barchet cel mai fin si mai greu, fórté lungi, brodate in tóta lungimea bucata cu fl. 1.60, duzina cu fl. 18.

Fuste pentru dómne din postav fin si greu inprejur cu plissé si coltiuri, brodate cu lina buna, bucata fl. 2.80, inpodobite cu catifea si atlas, suprafine bucata fl. 3.80, din parchet vargat inpodobite fin bucata fl. 1.60.

Camasi pentru domni din Chifonu cel mai fin englezesc, cu pept in patru foi, largimea la gat dupa dorintia, bucata fl. 1.50, duz. fl. 16.50. Tot asemenea din Chifon Schroll, cel mai fin lucrate á la France, bucata fl. 1.70, duz. fl. 18.80 si bucata á fl. 2, duz. 22.50.

Cearseafuri din pánza buna ca pielea, fara cusatura, complet, pentru patul cel mai mare, 8/4 latimea, bucata fl. 1.35, duz. fl. 15.

Pánza de casa 30 coti, fabricatul cel mai bun si mai greu pentru trebuintia casei, latimea 5/4 fl. 7.50, 4/4 fl. 5.50 bucata. Pretiurile bambacului se urca repede, peste scurt timp va costa pánza indoit, d'aceea este de recomandat a se grabi tie-care cu cumperarea.

Garnituri pentru mase tiesut cu desemnuri de flori, constând dintr'o mas'a (pánzatura) si 12 servete numai fl. 2.85. Tot asemenea, ucrate in mod frantuzesc, fórté fine, cu ciucuri bogat'i, pentru 12 persóne, garnitura cu fl. 3.45. Garnituri de masa din damascul cel mai fin, tiesute cu desemnuri de flori, constând dintr'o mas'a mare pentru 12 persóne, si 12 servete m a ri, potrivite acesteia, lucrate suprafinu, garnitura numai cu fl. 5.60.

Prosópe (stergare) tie-care bucata indoita separat cu chenar rosii si cu ciucuri lungi, fin pichetate, pompos de frumóse, duz. fl. 3.75.

Masmale de matase din matasa grea de Lyon in tóte fetiele, tie-care bucata altfel colorata, duz. numai fl. 3.50.

Ciorapi de matasa Finish vergati in colorile cele mai pompóse, rosii, albastru, violet, rosa cafeniu si chamois, lungi pana peste genunchi, 3 perechi fl. 1.15.

Garnituri de Gobelin constând din 2 invelitori de pat fine si o invelitóre de masa cu ciucure de catifea, lucrate in colori minunate si costa garnitura, adica tóte trei la olalta numai fl. 7.50.

Plaiduri pentru calatori mari si gróse, din lana cea mai buna si grea, in mustre elegante engleze, care se pot folosi si ca inbracaminte, si al etc. in urmarea marimei lor colosala. Calitatea prima fl. 5.50, a doua fl. 4 bucata.

Stofe pentru inbracaminte barbatesci pentru ori care seson, din lana de calitatea cea mai buna in tóte colorile, pentru un rand complet de haine barbatesci. I-lea calitate fl. 6, a II-a fl. 3.75.

Mai departe tot cumperatoriul care de odata procura marfa de 20 fl. primesce in semn de suvenire un inel frumos de aur cu margele, elegant de tot Comandele sunt a se adresá, trimitiendu-se mai nainte pretiul, séu cu ramburs postal catra :

Waarenhaus

J. M. Rabinovicz,

WIEN, III. Hinterzollamtsstrasse Nr. 9.

Am onóre

a aduce la cunoscint'a publicului roman dela tiara, ca mi am arangeat un **deposit de farburi** (colori) de tot soiul, pentru **tort si tieseturi** de tóta form'a si cu calitatea

fabricatiunea mea propria.

Cu colorile procurate dela mine, urmand instructiunilor mele, se castiga **jumetate din pretiul dat pana acuma** farbarilor, si in timp de **doua óre** póte tie-care femea se'si vapsésca singura pánza, tortul, lana etc.

Comandele facute séu cu trimiterea banilor séu prin rambursa postala se efectuesc **grabnic si consciintios.**

Negutietoriilor se da un rabat de 20%.

Cu stima

Micu Lep'a,

Gerliste, p. u. Crasiova.

Catra onoratii cetitori.

In urmarea inpregiurarilor, de tot nefavorabile pentru esport in **orient** si in **Rusia**, me ved silit a vinde depositul meu de

pocrovitie pentru cai,

care sunt de 195 cm. de lungi 135 cm. late, gatite din materia móle si trainica de lana, prin urmare se pot folosi si pentru ómeni, de acoperit, — **pe bagatelul de 1 fl. 75 cr. bucata.**

Pocrovitie asia numite

Fiaker-Decken,

galbenie si cu bordura rosia si négra de 180 cm. lungi si 115 cm late se vind cu **2 fl. 50 cr. bucata.**

Marfa neconveniabila se primesce n apoi, Epistólele se se adreseze la

ORIENT-EXPORT-BUREAU T. 2

Wien, Favoriten.

